

Mr. K. Frielink

**DE QUASI-BESTUURDER IN HET
RECHTSPERSONENRECHT**

Over rechtsbeginselen, aansprakelijkheid en verplichtingen

**DE QUASI-BESTUURDER IN HET
RECHTSPERSONENRECHT**

Proefschrift

ter verkrijging van de graad van doctor
aan de University of Curaçao Dr. Moises da Costa Gomez
op gezag van de rector magnificus dr. F.B.G. de Lanoy

in het openbaar verdedigd

op donderdag 14 oktober 2021

om 16.00 uur op Curaçao

door

Karel Frielink

geboren op 26 juni 1964

te Huizen, Nederland

Promotiecommissie

Promotoren: prof. mr. G. van Solinge
 prof. mr. F.B.M. Kunneman

Overige leden: dr. F. de Lanoy
 Prof. mr. F. Goudappel
 Prof. mr. J. de Boer
 Prof. mr. C.D.J. Bulten
 Prof. mr. C.J.M. Klaassen
 mr. dr. M.V.R. Snel

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

INHOUDSOPGAVE

Lijst van gebruikte afkortingen

- 1. Verantwoording**
 - 1.1 Inleiding
 - 1.2 Vraagstelling
 - 1.3 Afbakening
 - 1.4 Methode en criteria
 - 1.5 Hulpmiddel bij het lezen

- 2. Besturen en bestuurdersaansprakelijkheid – de stand van zaken**
 - 2.1 Inleiding
 - 2.2 Beknopte historische inleiding
 - 2.3 Het orgaan bestuur
 - 2.4 De bestuurstaak
 - 2.5 Verplichtingen die op het bestuur rusten
 - 2.6 Bestuurdersaansprakelijkheid
 - 2.6.1 Inleiding
 - 2.6.2 De interne aansprakelijkheid
 - 2.6.3 De aansprakelijkheid ingeval van faillissement
 - 2.6.4 De aansprakelijkheid jegens derden uit onrechtmatige daad
 - 2.7 Afrondend

- 3. De quasi-bestuurder: een eerste verkenning**
 - 3.1 Inleiding
 - 3.2 De quasi-bestuurder in Boek 2 BW
 - 3.2.1 De quasi-bestuurder van de failliet verklaarde rechtspersoon
 - 3.2.2 De bijzondere gevallen bij de BV
 - 3.2.3 Tijdelijk opgedragen bestuurstaken
 - 3.2.4 Bestuursverplichtingen die rusten op de quasi-bestuurder
 - 3.3 De quasi-bestuurder in de literatuur
 - 3.4 De quasi-bestuurder in de rechtspraak
 - 3.4.1 Statutaire of feitelijke bestuurder?
 - 3.4.2 Kantoordirecteur/leidinggevende
 - 3.4.3 Titulair financieel directeur
 - 3.4.4 Managementovereenkomst
 - 3.4.5 Algemeen directeur
 - 3.4.6 Algemene volmacht
 - 3.4.7 Accountant
 - 3.4.8 Grootaandeelhouder
 - 3.4.9 Adviseur
 - 3.4.10 Managementteam

- 3.5 Categorieën quasi-bestuurders
 - 3.5.1 Inleiding
 - 3.5.2 Begripsbepaling
 - 3.5.3 De feitelijke bestuurder
 - 3.5.4 De feitelijke schaduwbestuurder
 - 3.5.5 De formele schaduwbestuurder
 - 3.5.6 De titulaire quasi-bestuurder
- 3.6 Het recht van Curaçao
 - 3.6.1 Inleiding
 - 3.6.2 De quasi-bestuurder van de failliet verklaarde rechtspersoon
 - 3.6.3 Specifieke regelingen bij de NV en BV
 - 3.6.4 De aansprakelijkheid van de quasi-bestuurder buiten faillissement
 - 3.6.5 Verplichtingen van quasi-bestuurders

- 4. De quasi-bestuurder onderzocht vanuit (de beginselen van) het rechtssysteem**
- 4.1 Inleiding
- 4.2 Beginselen of uitgangspunten
 - 4.2.1 Inleiding
 - 4.2.2 Het Romeinse recht als vertrekpunt
 - 4.2.3 De beginselen in relatie tot formele bestuurders
- 4.3 Gronden voor gelijkstelling
- 4.4 De interne gedragsnorm
- 4.5 De interne norm ook extern maken?
- 4.6 De zorgplicht: conceptueel
- 4.7 De zorgplicht en de quasi-bestuurder
 - 4.7.1 De feitelijke bestuurder te goeder trouw
 - 4.7.2 De feitelijke bestuurder niet te goeder trouw
 - 4.7.3 De formele schaduwbestuurder te goeder trouw
 - 4.7.4 De formele schaduwbestuurder niet te goeder trouw
 - 4.7.5 De feitelijke schaduwbestuurder
 - 4.7.6 De titulaire quasi-bestuurder
 - 4.7.7 Concernrecht
 - 4.7.8 Een relativering
- 4.8 Collegiale verantwoordelijkheid als rechtvaardiging voor hoofdelijke aansprakelijkheid
- 4.9 De hoge drempel voor aansprakelijkheid
- 4.10 De quasi-bestuurder en toerekening van kennis en handelingen
- 4.11 Verplichtingen van quasi-bestuurders
 - 4.11.1 De feitelijke bestuurder te goeder trouw
 - 4.11.2 De feitelijke bestuurder niet te goeder trouw
 - 4.11.3 De titulaire quasi-bestuurder
 - 4.11.4 De feitelijke schaduwbestuurder
 - 4.11.5 De formele schaduwbestuurder
- 4.12 Instructiemacht en instructiebevoegdheid
- 4.13 Zaakwaarneming
- 4.14 Mijn benadering van het fenomeen quasi-bestuurder

- 5. Analyse van enkele afzonderlijke onderwerpen**
- 5.1 Inleiding
- 5.2 Het Executive Committee
- 5.3 Een informele bestuursstructuur
- 5.4 De quasi-bestuurder en wanbeleid
- 5.5 Trustkantoren en quasi-bestuurders
- 5.6 De rechtspersoon als quasi-bestuurder
- 5.7 Bestuursverbod
 - 5.7.1 Het bestuursverbod in Nederland
 - 5.7.2 Het bestuursverbod en de quasi-bestuurder
 - 5.7.3 Het bestuursverbod in Curaçao
- 5.8 De Staat, het Land en de Minister als quasi-bestuurder
- 5.9 Enkele aspecten van procedures tegen quasi-bestuurders
 - 5.9.1 De bevoegde rechter
 - 5.9.2 Incorporatiestelsel
 - 5.9.3 Hindsight bias
- 5.10 Jaarrekening en decharge

- 6. Synthese: waartoe leidt het onderzoek?**
- 6.1 Inleiding
- 6.2 Beginselen – prelude
- 6.3 Grondslag voor de wettelijke gelijkstelling
- 6.4 Formele en quasi-bestuurder materieel gelijk?
- 6.5 Uitwerking van enkele centrale thema's
 - 6.5.1 De interne gedragsnorm
 - 6.5.2 Zorgplicht
 - 6.5.3 Het collegialiteitsbeginsel
 - 6.5.4 Bestuursverplichtingen
 - 6.5.5 De hoge drempel voor aansprakelijkheid
- 6.6 Normschending en onrechtmatigheid
- 6.7 De theorie omgezet in wetsbepalingen
 - 6.7.1 Ruim begrip bestuur?
 - 6.7.2 Aanpassing regeling quasi-bestuurder in de wet?
- 6.8 Het onderzoek is waarde-betrokken

Samenvatting

Summary

Rechtspraakregister

Literatuurlijst

Curriculum vitae

Woord achteraf